

**Līvānu novada
Centrālās
bibliotēkas Rīta
filiālbibliotēkas
teksta pārskats par
2025. gadu**

**LĪVĀNU NOVADA
RĪTA
BIBLIOTĒKA**

Jersika, 2026

SATURS

Pārskata perioda kopsavilkums	3
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4. Personāls	6
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	9
6. Krājums	14
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	18
8. Novadpētniecība	22
9. Projekti	25
10. Publicitāte	25
11.Sadarbības tīkla raksturojums	27

Pārskata perioda kopsavilkums

Bibliotēkas darba prioritātes 2025. gadā:

- operatīvu un kvalitatīvu bibliotekāro un informatīvo pakalpojumu sniegšana bibliotēkas lietotājiem;
- bibliotēkas krājuma, abonēto datubāžu un interneta pieejamības nodrošināšana ikvienam lietotājam;
- bērnu un jauniešu literatūras iegāde (jaunieguvumi, jo īpaši visas “Bērnu žūrijas” grāmatas);
- bibliotēkas klātbūtnes un darbības digitālajā vidē aktivizēšana (portāls-Facebook.com)
- pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšana Rīta bibliotēkā.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēka dibināta 1955. gadā. Atrodas Jersikas pagasta pārvaldes ēkas pirmajā stāvā. Uz pašreizējām telpām pārcēlusies 1976. gadā, līdz tam telpas mainītas 2 reizes. Bibliotēkas apkalpojamā teritorijā ir gan pašvaldības, gan privātās iestādes un uzņēmumi: pagastu apvienība(1x nedēļā 3h), medpunkts, kultūras nams, bāriņtiesa(pēc pieprasījuma), sociālais dienests(1x nedēļā 3h), autoserviss, zemnieku saimniecības, Jersikas čipsu ražotne.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēka ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kas darbojas Centrālās bibliotēkas pakļautībā. Finanšu līdzekļus bibliotēka saņem no Līvānu novada pašvaldības budžeta līdzekļiem vienotā Centrālās bibliotēkas budžeta ietvaros, valsts mērķdotācijām, sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem.

Rīta filiālbibliotēka ir reģistrēta Kultūras Ministrijas Bibliotēku reģistrā ar Nr. BLB0172 2003.gada 12.novembrī.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēkas darbības pamats ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas nolikums (apstiprināts ar Līvānu novada domes 2023. gada 25. maija sēdes lēmumu Nr. 6-3). Filiālbibliotēkas funkcijas un uzdevumus nosaka Centrālās bibliotēkas apstiprināts reglaments (2012. gada 31. jūlijā).

Ārējie apkalpošanas punkti

2022. gada novembrī, sakarā ar Jersikas bibliotēkas reorganizāciju, darbu uzsāka Rīta bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts Jersikas pamatskolā otrdienās un piektdienās no plkst. 9:00 – 16:00. Skolēniem, skolēnu vecākiem, skolotājiem, pagasta iedzīvotājiem tiek piedāvāti jaunākie preses izdevumi un grāmatas, kā arī tiek nodrošināti pašvaldības sniegtie pakalpojumi – iesniegumu pieņemšana, nekustamā īpašuma, zemes nodokļa maksājumi un komunālo pakalpojumu maksājumi.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēkas darbībā nav notikušas.

2. Finansiālais nodrošinājums

Rīta bibliotēka ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kura tiek finansēta no Līvānu novada pašvaldības budžeta.

Bibliotēkas izdevumi

	2023	2024	2025
Izdevumi kopā (EUR)	19526	26251	28402
Darbinieku atalgojums (bruto)	16118	22764	19802
Krājuma komplektēšana	3408	1910	2894

Pārskata periodā finansējums bibliotēkas funkciju veikšanai bija pietiekošs, nodrošinot pamatfunkciju veikšanu. Grāmatas saņemtas joprojām arī mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un LNB projektos, kas nodrošina grāmatu iegādi publiskajām bibliotēkām. Analizējot finansējuma situāciju pēdējo trīs gadu griezumā, 2025.gadā vērojama pozitīvas tendences atgriešanās – katru gadu kaut nedaudz pieaugt piešķirto līdzekļu apjomam krājuma komplektēšanai.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām

Bibliotēka atrodas Jersikas pagasta pārvaldes ēkas pirmajā stāvā.

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām nav veikta.

Jaunu ēku būvniecība

Jaunu ēku būvniecība nav paredzēta.

Iekārtas un aprīkojums

Iekārtas un aprīkojums ir apmierinošā stāvoklī. 2 datori ir 7 gadus veci un 1 dators ir 6 gadus vecs. Viens jauns dators iegādāts bibliotēkas darbiniekam 2022. gadā. Ir arī portatīvais dators.

Klientu apkalpošanas centrā ir multifunkcionālā iekārta, 2 datorkomplekti ar iebūvētu Smart karšu lasītāju, 2 kameras, 2 austiņas, 2 skaļruņi un laminators, 2 darba galdi, 2 krēsli un dokumentu plaukts.

Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/ neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	2	4	labs	2 datori saņemti 2017.g., 1 dators 2018.g. – jauns. 1 dators darbiniekam 2022.g. - jauns
Portatīvais dators	1		labs	
Multifunkcionālās iekārtas				
Printeri	1		labs	Printeris iegādāts 2016.g.
Kopēšanas iekārtas				nav
Skeneri				nav
Citas iekārtas				nav

KAC iekārtas un aprīkojums

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Iegādes gads	Piezīmes
Datori ar aprīkojumu (pele, tastatūra, skaļrunis, kamera, austiņas)	1	1	2023	VARAM projekts
Monitori	2	1	2023	
UPS	1	1	2023	
Multifunkcionālā iekārta		1	2023	
Laminators	1		2023	
Darba galds	1	1	2023	
Krēsli	1	1	2023	

Bibliotēkā ir iekārtots atpūtas stūrītis bērniem, kurš tiek papildināts ar jaunām grāmatām, puzzle un spēlēm.

E-pakalpojumi un bezvadu internets bibliotēkā ir pieejams darba laikā. Pie bibliotēkas ieejas ārpusē ir izvietoti soli, kur apsēsties, ir arī dīķis un lapene, uzstādīts āra trenāžieris. Tā ir atpūtas vieta un brīvā laika pavadīšana jauniešiem.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Ar laiku jānomaina visi bibliotēkas datori pret jaunākiem un jaudīgākiem, jo šie ir ļoti novecojuši.

Būtu nepieciešams atbilstoši palielināt interneta pieslēguma ātrumu, jo ļoti bieži tas ir lēns, ļoti slikts arī WiFi signāls. Pašvaldības ierobežotais finansējums neļauj nomainīt arī stipri novecojušos grāmatu plauktus.

4. Personāls

Personāla raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta bibliotēkā strādā divi darbinieki – bibliotēkas vadītāja un bibliotekāre (no 2025.gada februāra līdz 2026.gada oktobrim dekrētā, ir aizvietotājs). Abām darbiniecēm ir pilnas slodzes. Bibliotekāre divas reizes nedēļā – otrdienās un piektdienās (pilnu darba dienu) - strādā Rīta bibliotēkas ārējā izsniegšanas punktā - Jersikas pamatskolā.

Bibliotēkas vadītājai ir bakalaura grāds ekonomikā un maģistra grāds sabiedrības un iestāžu vadībā. Bibliotekārei ir bakalaura grāds mājturībā un grāmatvedībā.

Pārskata periodā piedalījāmies gan Līvānu Centrālās bibliotēkas rīkotajos semināros, KAC apmācībās, vebināros attālināti. Bija iespēja apgūt daudz jauna un noderīga bibliotekārajam darbam, nemērojot tālo ceļu uz Rīgu.

Apbalvojumi un pateicības

Apbalvojumi un pateicības pārskata gadā nav saņemtas.

Finansējums personāla attīstībai

2025. gadā paredzētais finansējums profesionālajai pilnveidei tika piešķirts 70 eur apmērā uz 2 darbiniekiem.

Profesionālās pilnveides pasākumi

N. p.k .	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti, apmeklētāju skaits
1.	14.01.25	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
2.	06.02.25	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
3.	13.02.25	MS Teem	KNAB	“Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika pašvaldībās nodarbinātajiem”	2h	attālināti,2
4.	18.02.25	MS Teem	VARAM	Mācības par Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras pakalpojumu.	1,5h	attālināti,2
5.	27.02.25	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi.	6h	klātienē,2
6.	28.02.25	MS Teem	VARAM	Par VID gada ienākumu ienākuma deklarācijām.	1h	attālināti,2
7.	06.03.25	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
8.	27.03.25	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi.	7h	klātienē,2
9.	03.04.25	MS Teem	VARAM	Seminārs par video konsultāciju organizēšanu.	1h	attālināti,2
10.	10.04.25	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1

			pārvaldes vadītāja A.Smironova			
11.	24.04.25	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi.	5h	klātienē,2
12.	08.05.25	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
13.	04.06.25	MS Teem	VARAM	Seminārs par VSAA groza pakalpojumiem un to reģistrēšana.	1h	attālināti,2
14.	17.06.25	MS Teem	VARAM	Seminārs “E- adrese un tās lietošana”.	1,5h	attālināti,2
15.	01.07.25	MS Teem	VARAM	Seminārs “E- rēķini e-adresē lietošana un aktualitātes”.	1,5h	attālināti,2
16.	10.07.25	MS Teem	VARAM	VID pakalpojumi, EDS lietotāju tiesības.	0.5h	attālināti,1
17.	07.08.25	MS Teem	VARAM	E-adrese – saziņas un pilnvarošanas aspekti.	1h	attālināti,1
18.	14.08.25	MS Teem	VARAM	VPVKAC jautājumu pārrunāšana.	1h	attālināti,1
19.	25.08.25	MS Teem	VARAM	VSAA pakalpojumu grozs, Sociālās integrācijas valsts aģentūra, LR Uzņēmumu reģistrs	4h	attālināti, 1
20.	26.08.25	MS Teem	VARAM	Latvijas Digitālās veselības centrs, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	3h	attālināti, 1
21.	28.08.25	MS Teem	VARAM	Lauku atbalsta dienests, Valsts darba inspekcija, Veselības inspekcija, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra	3h	attālināti, 1

22.	04.09.25	MS Teem	VARAM	Nodarbinātības valsts aģentūra, Valsts ieņēmumu dienests, Valsts zemes dienests	3h	attālināti, 1
23.	02.10.25	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi.	6h	klātienē,2
24.	31.10.25	Siguldas novads	LNCB	Profesionālās kompetences pilnveides brauciens uz Siguldas novada bibliotēkām.	8h	klātienē,2
25.	09.11.25	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja K.Vaivode	Aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
26.	24.11.25	LNCB	LNB	“Mākslīgā intelekta izmantošana darbam un radošumam”	4h	klātienē, 2

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Zināšanu apgūšana un atjaunošana šajā straujajā laikmetā ir nepieciešama, jo nepārtraukti mainās bibliotēkām uzdotie jautājumi un veicamie darbi. Tāpēc ļoti noderīgi ir semināri, kuros ir praktiska darbošanās, kuros priekšā ir kompetents cilvēks, kas uzreiz atbild uz neskaidrajiem jautājumiem.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji (lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums u.c.)

Bibliotēkas pamatrādītāji

	2023	2024	2025	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	448	494	496	+10%,+0,4%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	128	102	117	-20%,+15%
Bibliotēkas apmeklējums	3856	3630	3604	-6%, -0,7%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	783	518	832	-34%,+61%
Virtuālais apmeklējums	801	811	38964	+0,10%,+191%
Izsniegums kopā	6382	6128	5341	-4%, -13%
<i>t. sk. grāmatas</i>	2214	2021	1881	-9%, -7%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4085	3773	3453	-8%, - 8%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	862	725	631	-16%, -13%

Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pagastā	65%	73%	79%	+12%,+8%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>				
Iedzīvotāju skaits	692	681	629	-2%,-8%

Iedzīvotāju skaits 2025.g. no RIG010 datiem uz **01.01.2026.g.**

Pēc RIG010 datiem uz 01.01.2026 , Jersikas pagastā ir deklarēti 629 iedzīvotāji, tai skaitā 117 bērni. Bibliotekārais aptvērumš pārskata gadā joprojām nedaudz palielinās. Tas varētu būt joprojām uz Klientu apkalpošanas centra rēķina, jo tur funkciju un pienākumu apjoms tikai palielinās.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Katru gadu bibliotēka attīstās un pilnveidojas, ievieš jaunus pakalpojumus. Bibliotēkā darbojas Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs.

Tāpat kā katru gadu Rīta bibliotēka piedāvā brīvpieejas krājumu, periodiskos izdevumus, bezmaksas pieeju interneta resursiem, pamazināšanas darbā ar datoru, bibliogrāfiskas uzziņas un konsultācijas, izmantot datu bāzes – *Letonika, Lursoft*, kā arī LNB piedāvātās datu bāzes, SBA pakalpojumus, aplūkot tematiskās, literatūras, informatīvo materiālu un novadpētniecības izstādes, kas saistītas ar svētku, atceres un atzīmējamām dienām, kā arī piedalīties bibliotēkas rīkotajos pasākumos, pēcpusdienās un radošajās darbnīcās.

Bibliotēkas krājuma, pakalpojumu popularizēšanai iedzīvotājiem, bibliotēka aktīvi izmanto tiešsaistes grafiskā dizaina veidošanas rīku <https://www.canva.com>, lai izveidotu saturu sociālajiem tīkliem, veidojot infografikas, plakātus, prezentācijas, video.

E-grāmatu bibliotēka

3td.lv E-grāmatu bibliotēkas piedāvātās iespējas regulāri tiek reklamētas bibliotēkas telpās, kā arī tiek veidoti informatīvi materiāli/ anotācijas par e-bibliotēkas jaunākajām pievienotajām grāmatām. Informācija tiek izvietota abonementā un bibliotēkas foajē afišu standā. E-grāmatu bibliotēka laukos negūst īpaši lielu atsaucību, jo pagastā joprojām ir daudz iedzīvotāju, kuriem mājās nav datora un interneta. Lielākā daļa bibliotēkas lietotāju tomēr izvēlas lasīt grāmatas papīra formātā. Varam tikai popularizēt, ieteikt un aicināt lasīt e-grāmatas, bet izvēle vienmēr būs paša cilvēka rokās.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti.

Komunikācija starp bibliotekāru un apmeklētāju notiek katru darba dienu. Nav iespējams strādāt ar lietotājiem, neuzklausot viņu vērtējumu, viedokli par bibliotēku, krājumu, atsevišķu iespieddarbu vai bibliotekāro apkalpošanu. Pārskata periodā anketēšana netika veikta, bet bibliotēkas organizēšanas darbā ņemti vērā lasītāju ieteikumi un viedoklis. Vienmēr tiek akcentēts, ka katrs lasītājs ir svarīgs bibliotēkai, mutiski tika izzinātas lasītāju un apmeklētāju vēlmēs. 2025.gadā aktīvi sākām izmantot arī sociālos tīklus, informējot un demonstrējot visus bibliotēkas pakalpojumus un aktivitātes.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Bibliotēku ir iespēja apmeklēt cilvēkiem ratiņkrēslos, arī māmiņām ar bērnu ratiņiem, jo ir uzbrauktuve, lai tiktu iekšā telpās. To arī izmanto. Invalīdiem ratiņkrēslā vai veciem, vientuļiem pensionāriem periodisku un grāmatas piegādājam uz mājām.

2025.gadā pagasta iedzīvotājiem ir pieejams arī Līvānu novada pašvaldības mobilais klientu apkalpošanas centrs. Pagaidām Jersikas pagastā diemžēl nav ļoti pieprasīts.

Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Rīta bibliotēka ir dažas palielinātās drukas grāmatas, kuras var piedāvāt šādiem lietotājiem, tāpat, uzliekot austiņas, iespējams klausīties *Letonikā* esošās audiogrāmatas. Šis pakalpojums Rīta bibliotēkā pagaidām nav pieprasīts, jo aktīvie lasītāji jau ir izlasījuši piedāvāto literatūru. Jersikas pamatskolā pagaidām arī no pedagogiem nav pieprasījuma pēc šāda veida grāmatām.

Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	3
Grāmatas vieglajā valodā	0

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto ļoti dažādas mērķgrupas. Bezdarbnieki nāk uz bibliotēku, meklējot viņiem atbilstošas darba vakances preses izdevumos un interneta portālos (biežāk ss.com, nva.gov.lv, kurdarbs.lv), tiek lūgta arī bibliotekāra palīdzība. Tāpat šiem cilvēkiem jāpalīdz sastādīt CV un uzrakstīt motivācijas vēstules.

Maznodrošinātajiem jāpalīdz atrast vajadzīgo informāciju internetā, piem., par pārtikas paku saņemšanu novadā, regulāri jāpalīdz sagatavot bankas kontu izdrukas, rēķinus, maksājumus iesniegšanai sociālajā dienestā. Senioriem arī vairāk nepieciešama palīdzība datora vai telefona lietošanā. Bibliotēku apmeklē arī ģimenes, pārsvarā māmiņas ar bērniem. Kamēr vecāki izvēlas lasāmvielu vai strādā pie datora, bērni var krāsot darba lapas, zīmēt, spēlēt dažādas galda spēles.

Uzziņu un informācijas darbs

Pārskata periodā bibliotēkā lietotājiem sniegta **948** uzziņas un konsultācijas. Joprojām visvairāk lietotāji interesējušies par grāmatu lietošanas termiņa pagarināšanu, rezervēšanu, par izdevumu pieejamību. Bibliotēkas apmeklētāji lūdz palīdzību dažādas ikdienišķas informācijas meklēšanā - dažādu iestāžu telefona numura atrašana, ārstu/speciālistu kontakti, veikalu, banku, lidostas, teātru, PMLP informācijas meklēšana. Nākas palīdzēt rast risinājumus visdažādākajām dzīves situācijām, kas saistītas ar pakalpojumiem interneta vidē un citiem jautājumiem: e-dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e-parakstu, piekļuve un izdruku veikšana no DataMed, Gulbja laboratorijas un Centrālās laboratorijas, internetbankas, e-pasta. Aktīvi tika pieprasīta palīdzība dažādu iesniegumu aizpildīšanā, pieteikumi energoresursu atbalstam. Vairākiem cilvēkiem sniegta palīdzība mobilo telefonu izmantošanā, programmu instalēšanā, kā arī palīdzība ikmēneša gāzes un elektrības skaitītāju rādījumu iesniegšanā. Joprojām daudzi seniori ir ar zemu motivāciju un nepietiekošām zināšanām par e-vidi. Bibliotēkām nākas būt starpniekiem starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju. Šādās situācijās aktuāls kļūst jautājums par privāto datu aizsardzību.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Rīta bibliotēka nodrošina lietotājiem informatīvos pakalpojumus gan tradicionālajā veidā, gan izmantojot modernās tehnoloģijas, atbilstoši apmeklētāju vēlmēm. Lietotāju apmācības un konsultācijas bibliotēkā notiek individuāli, ikdienā bibliotēkas lietotājiem tiek sniegta palīdzība darbā ar datoru, informācijas meklēšanā un pakalpojumu izmantošanā.

Pārskata periodā "Digitālās nedēļas - 2025" ietvaros organizētas vairāk individuālas konsultācijas. To mērķis iepazīstināt un atjaunināt e-prasmes, tehnoloģiju lietošanu ikdienā, attālināto pakalpojumu saņemšanas iespējām. Konsultācijas apmeklēja 24 pagasta iedzīvotāji. Tika aplūkoti un izprasti arī digitālie jautājumi, kas aktuāli katram

apmeklētājam (individuālas konsultācijas darbam ar datoru, telefonu, e-pastu, EDS, VSAA, VID u.c.)

Medijpratība

Medijpratība ir šodienas nepieciešamība ikvienam. aizvien svarīgāka kļūst medijpratība un informācijpratība, spēja atšķirt uzticamu informāciju no neuzticamas. Bibliotēka ir viena no iestādēm, kas informē sabiedrību un māca izvērtēt informāciju, atšķirt patiesas ziņas no viltus ziņām. Šīs zināšanas nepieciešamas regulāri pilnveidot, jo ir ļoti svarīgi cik droša ir mūsu sabiedrība un valsts.

Elektroniskais katalogs

BIS ALISE nodrošina pilnīgu darba procesu kopumu: komplektēšanu, katalogizāciju, meklēšanu un atlasī, pasūtījumu un rezervācijas apstrādi, lasītāju apkalpošanu, inventarizāciju, svītrkodu drukus, SBA pakalpojumus.

Lasītāju reģistrācija, apmeklējumu uzskaitē, izdevumu izsniegšana, nodošana pagarināšana, rezervēšana un statistisko datu uzskaitē notiek automatizēti, izmantojot moduli cirkulācija.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Bibliotēkā aktīvi tiek izmantoti starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumi. Šī pakalpojuma nodrošināšanai pārskata periodā tika izmantots BIS ALISE SBA modulis, kas kopkataloga ietvaros ļauj veikt apmaiņu ar izdevumu eksemplāriem, nodrošinot darbību pārskatāmību un statistiku.

Bibliotēkas lietotāji pieprasa, protams, latviešu daiļliteratūru, literatūru krievu valodā, ārzemju bestsellerus, labprāt lasa arī detektīvus, atsevišķi bibliotēkas lietotāji lasa psiholoģiska rakstura grāmatas, studenti – nozaru literatūru, bērni un jaunieši sev interesējošas grāmatas un žurnālus.

Salīdzinot ar 2024. gadu, saņemto dokumentu daudzums palielinājies par **42** vienībām, jo paredzētais budžets krājuma komplektēšanai 2024.gadam ļoti krasi (1.pusgadā vispār nebija budžeta līdzekļu grāmatām) samazinājās, līdz ar to vairāk 2025.gadā izmantojam SBA iespējas.

Tabula SBA rādītāji

SBA	2023	2024	2025
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	145	161	203
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	3	23	5
Kopā	148	184	208

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Pārskata periodā pakalpojumu un pieejamības jomā lielas problēmas nav bijušas, vienīgi joprojām nākas saskarties ar klienta sensitīvajiem datiem (personas kodiem, bankas konta pieejas kodiem u.c.), sniedzot palīdzību rēķinu, konta izrakstu drukāšanā un citu dokumentu veidošanā.

Rīta bibliotēkai nav īsti telpas vai vietas lielāku izstāžu rīkošanai, bibliotēkas telpās ierobežota vieta, bibliotēkas foajē pieejams arī laikā kad bibliotēka ir ciet, ja izstāde ir vērtīga ir jāuztraucas par tās drošību.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Darbs ar krājumu tiek veikts atbilstoši Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājuma komplektēšanas politikai.

Bibliotēkas mērķis - radīt kvalitatīvu lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgajām lietotāju vajadzībām. Bibliotēkas krājums tiek komplektēts ievērojot pamatvirzienus: latviešu daiļliteratūra, augstvērtīga nozaru literatūra, latviešu un tulkotā daiļliteratūra bērniem, uzzīņu literatūra un izglītība, daudzveidīgs periodisko izdevumu klāsts.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Prioritātes darbā ar krājumu pārskata periodā:

- kvalitatīvas oriģinālliteratūras, bērnu un jauniešu iespieddarbu komplektēšana;
- krājuma saturiskās un fiziskās kvalitātes uzlabošana.

Krājuma komplektēšanā vērā tiek ņemta krājuma izmantošana iepriekšējā darbības gadā.

Informācija par krājuma komplektēšanas dokumentu

Bibliotēka, komplektējot krājumu, vadās pēc Līvānu novada Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku krājuma komplektēšanas koncepcijas.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Komplektējot krājumu jāņem vērā finansiālais nodrošinājums. Pēc 2024.gadā diezgan krasi samazinātā budžeta, 2025.gadā jau varējām grāmatas pirkt visa gada garumā. Lai varētu iegādāties vairāk jauno izdevumu, krājuma komplektēšanai iekonomējām līdzekļus citās pozīcijās un grozot budžetu gada beigās iegādājāmies iespieddarbus vēl par papildus 198 Eur . Periodikas iegādei līdzekļi 2025.gadam salīdzinot ar 2024.gadu

tika piešķirti lielāki un līdz ar to varējām apmierināt gandrīz visu lasītāju vēlmes pēc dažādiem preses izdevumiem.

Bibliotēkas lietotājiem 2025. gadā bija abonēti 1 laikraksts un 13 nosaukumu žurnāli(par 10 mazāk kā 2024.gadā). Daudzi žurnāli tika abonēti divos eksemplāros, viens eksemplārs Rīta bibliotēkā, otrs - ārējā grāmatu izsniegšanas punktā, Jersikas pamatskolā.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2023	2024	2025
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	3408	1909	2898
<i>t.sk. grāmatām</i>	2285	1040	1698
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	1007	559	752
<i>t.sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	1123	869	1196
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā vai pilsētā	5	1,5	0,7
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā (EUR)	5328	2339	3409

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu kopējais pašvaldības finansējums palielinājies par 52%; grāmatām par 63%; periodikai par 38%.

Bibliotēka 2025. g. kopā saņēma 194 grāmatas par summu 2213,37 EUR

Līvānu novada pašvaldības finansējums - 145 grāmatas, summa 1698 EUR.

531 eksemplāri – periodiskie izdevumi.

Dāvinājumi:

Latgales kultūras centra izdevniecība – 3 eks. par summu 17,00 EUR;

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025 - 29 eks. par summu 283,16 EUR;

Projekts "Grāmatas publiskajām bibliotēkām" – 17 eks. par summu 214,99 EUR;

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude nav veikta.

Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi

Grāmatu krājuma un periodikas papildināšanai piešķirtie līdzekļi 2025. gadā ir palielinājušies, salīdzinot ar 2024. gadu. Bet jāņem vērā arī tas, ka grāmatu cenas arī aug ar katru gadu. Liels papildinājumu sniedz projekti “Grāmatas publiskām bibliotēkām” un “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Vērtīgi ir arī saņemtie dāvinājumu un bezatlīdzības eksemplāri. Jāturpina darbs pie krājuma izvērtēšanas.

Datubāzes

Abonētās tiešsaistes datubāzes

Rīta bibliotēka krājumu papildina ne tikai ar jaunākajiem iespieddarbiem – grāmatām un plašu periodikas klāstu, bet piedāvā meklēt informāciju internetā un tiešsaistes datubāzēs. Pārskata periodā Rīta bibliotēkā lasītājiem bija pieejamas 2 datubāzes: www.letonika.lv un www.news.lv. Piekļuve datubāzēm lietotājiem tiek nodrošināta bez maksas. Bibliotēkas lietotājiem izsniedzam datubāzes *Letonika* lietotājvārdu un paroli, lai varētu izmantot datubāzi arī ārpus bibliotēkas. Informācijas meklēšanu datubāzē *Letonika* izmanto skolēni, studenti, kuri to izmanto mācībām un skolotāji gatavojoties stundām, pārbaudes darbiem. Daudziem tā kalpo kā palīgs padziļinātai skolas mācību programmas apguvei (vārdnīcas, enciklopēdijas, bagātas attēlu krātuves, sadaļas “Lasītava” un “Mācībām”). Darbinieki savā darbā bieži izmanto bibliotēku kalendāru, lai varētu uzzināt par ievērojamu cilvēku jubilejām.

News ir izcils palīgs informācijas meklēšanā Latvijas laikrakstos. Visbiežāk šī datu bāze tika izmantota gan uzziņu, gan novadpētniecības darbā, meklējot informāciju par aktuāliem jautājumiem, kā arī papildinot novadpētniecības datubāzes un mapes ar laikrakstu publikācijām.

Datubāzu izmantojuma rādītāji

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Datubāze	2023	2024	2025
Letonika			
lejuplāžu skaits	398	362	320
News			
lejupielāžu skaits	111	78	240
Citas			

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Lai popularizētu krājumā pieejamos izdevumus izvietojam informāciju sociālajā tīklā Facebook, regulāri informējot par jaunieguvumiem. Lai rosinātu bibliotēkas apmeklētāju interesi par krājumu, bibliotēkā tiek rīkotas dažādas daiļliteratūras, tematiskās nozaru literatūras un grāmatu jaunumu izstādes. Izstāžu standos apskatāmo un arī lasīšanai paņemamo grāmatu un žurnālu saturiskais virziens parasti tematiski sasauca ar mākslas, radošo, ceļojošo darbu izstādēm, valsts un gadskārtu svētkiem.

Arī projekts „Bērnu, vecāku un jauniešu žūrija” ir krājumu popularizējošs, jo bērni nāk, meklē un izvēlas grāmatas. 2025.gada rudenī regulāri rīkojām pasākumus par pamatu ņemot kādu bērnu žūrijas grāmatu.

Nozaru literatūras grāmatas tiek popularizētas pēc konkrētām tēmām. Tuvojoties kādiem svētkiem, izstādēs tiek liktas grāmatas par svētku svinēšanu, ēdienu gatavošanu, rokdarbiem u.c. Pēc vajadzības un pieprasījuma gan iepazīstinām, gan apmācam lietotājus darboties ar datubāzēm *Letonika* un *News*, kā arī *LNB datubāzēm*. Par iespēju bibliotēkas lietotājiem izmantot datubāzēs pieejamo informāciju regulāri informējam lasītājus, informācija izlikta arī bibliotēkas informācijas standā. Lai popularizētu bibliotēkā pieejamās datubāzes, arī 2025. gadā Digitālās nedēļas ietvaros tika organizētas individuālas apmācības skolēniem, pensionāriem, maznodrošinātajiem un pārējiem interesentiem. Aktivizējam bibliotēkas novadpētniecības darbu, izliekot un regulāri mainot izstādes, par Jersikas pagasta novadniekiem, rakstniekiem, dzejniekiem, (arī datubāzi *Letonika*).

Secinājumi

Vēl aktīvāk jāpiestrādā pie datubāzu popularizēšanas, piedāvājot lietotājiem info lapiņas, bukletus, izliekot afišas uz pārnēsājamā stenda un afišu dēļiem pagastā.

Ļoti svarīga un vajadzīga ir programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Grāmatu iepirkuma programma dod iespēju bibliotēkām papildināt krājumus ar daudzveidīgiem izdevumiem.

Grāmatas tika popularizētas sociālajos tīklos.

Darbs ar parādniekiem

Parādnieku bibliotēkā ir maz. Regulāri pārskatām lietotāju sarakstu un atgādinām parādniekiem par kavējumiem, mutiski, pa telefonu, arī rakstot uz e-pastu. Bērniem – parādniekiem mutiski Jersikas pamatskolā tiek atgādināts par grāmatu nodošanas termiņiem.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Bibliotēkas krājuma kvalitātes uzturēšana ir viena no svarīgākajām bibliotēkas darba prioritātēm.

Ikdienas darbā saskaramies ar grūtībām, veidojot jaunu, kvalitatīvu krājumu (jaunākā vērtīgā nozaru literatūra, daiļliteratūra, klasika, dzeja), jo trūkst finansējuma, nedrīkst arī ignorēt lasītāju pieprasījumus pēc cita rakstura lasāmvielām (bestselleri, neapgrūtinoša satura literatūra, literatūra izklaidei).

Grāmatas kļūst arvien dārgākas, tāpēc 2025. gada budžeta tāmes projektā tika pieprasīts vairāk līdzekļu grāmatu iegādei. Tie tika piešķirti, bet ņemot vērā grāmatu cenas, iegūto eksemplāru skaits daudz nemainās.

Krājumu pakāpeniski nepieciešama atjaunot, kritiski izvērtējot tā nepieciešamību, vecos, nepieprasītos izdevumus norakstīt un aizstāt ar jauniem izdevumiem, kuri atbildīs visām lietotāju kategorijām. Dažkārt uz izdevumiem veidojas lasītāju rindas, taču šī problēma tiek risināta, izmantojot SBA pakalpojumus.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Viens no svarīgākajiem bibliotēkas uzdevumiem darbā ar bērniem un jauniešiem ir veidot izpratni par bibliotēku, rosināt un saglabāt interesi par grāmatu un lasīšanu, kā arī attīstīt informācijas meklēšanas prasmes. Piedāvājot grāmatu klāstu, bibliotēka sniedz bērniem un jauniešiem iespēju izbaudīt lasīšanas, zināšanu apguves un radošo darbu atklāsmes prieku. Bibliotēkai ir īpaša atbildība līdzdarboties lasīšanas apmācības procesā un bērniem paredzēto grāmatu un citu informācijas avotu popularizēšanā. Bērnu jāiedrošina izmantot bibliotēkā pieejamos resursus jau agrā vecumā, lai tie nākotnē kļūtu par bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem. Viens no šādas darbības veidiem ir lasītveicināšanas pasākumu organizēšana.

Pārskata periodā bērni un jaunieši piedalījās lasītveicināšanas aktivitātēs, spēļu pēcpusdienās, viktorīnās par Jersikas pagastu un radošajās darbnīcās.

Lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par literatūru un attīstītu lasītprasmi, bibliotēka turpināja darboties aizsāktajos lasītveicināšanas projektos – “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Skaļās lasīšanas sacensība”, sadarbojoties ar Jersikas pamatskolu.

Bibliotēkas krājuma veidošana un papildināšana, jauniegvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu, un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana

Rīta bibliotēka regulāri papildina grāmatu krājumu bērniem, pusaudžiem un jaunatnei, galvenokārt, tas tiek darīts no bibliotēkai piešķirtajiem budžeta līdzekļiem. Tās ir bilžu grāmatas, latviešu oriģinālliteratūra un tulkotā literatūra bērniem un jauniešiem, uzziņu literatūra, enciklopēdijas, arī izglītojošas galda spēles. Pārskata periodā bibliotēka saņēma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2025” visu grāmatu kolekciju.

2025. gadā iegādāti 77 jauni bērnu izdevumi par summu 752,12 EUR.

Kopējais bērnu un jauniešu grāmatu krājums ir 1454 vienības.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažāda vecuma grupām

Uzziņu un informācijas sniegšana darbā ar bērniem un jauniešiem notiek regulāri. Apkalpojot lasītājus, tiek sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas uzziņas. Bērniem un skolēniem 2025. gadā sniegtas 136 uzziņas, tematiskās un mutiskās – dažādu faktu.

Uzziņas tiek sniegtas par visdažādākajām tēmām. 2025.gadā populārākās ir bijušas:

- daba, dzīvnieki;
- dažādu valstu ģeogrāfija;
- reliģijas, baznīcas vēsture;
- dinozauri;
- planētas;
- grāmatu lietošanas termiņš, pagarināšanas iespējas;
- piekļuve datubāzēm un 3td e- grāmatu bibliotēkai.

Šādas uzziņas pārsvarā tiek sniegtas skolēnu referātiem, mājasdarbiem, projektiem. Lai precīzi sniegtu atbildes uz pieprasītajām uzziņām, bibliotēkā tiek izmantoti visi pieejamie resursi – datubāzes, preses izdevumi, kā arī brīvpieejas interneta resursi. Sniedzam informāciju par drošību izmantojot internetu, par to, kā sevi pasargāt digitālajā laikmetā.

Nozīmīga bibliotēkā darba daļa ir lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem dažādām vecuma grupām. Pārskata periodā tika organizēti lasītveicināšanas pasākumi, izstādes, konkursi.

Veiksmīgākie pasākumi, veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

- Viennozīmīgi Rīta bibliotēkā tā ir “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025”- grāmatu saņemšana, lasīšana, vērtēšana, anketu aizpildīšana un nosūtīšana uz LNB.
- “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025” sāk lielo lasīšanu! Grāmatu kolekciju kā katru gadu dāvināja LNB. Lielā grāmatu lasīšana sākās tikai septembrī, kad kolekciju nosūtīju uz Jersikas pamatskolu, uzticot to klašu audzinātājiem.
- “Starts grāmatu vērtēšanai!” – tika dots novembra mēnesī.

Eksperti elektroniski aizpildīja un nosūtīja veicināšanas programmas organizatoru sagatavotās anketas uz LNB. Katrs grāmatu eksperts saņēma pārsteiguma balvas.

“Nacionālās skaļās lasīšanas” konkursā 2025.gadā Jersikas pamatskolu 1. kārtā Līvānu Centrālajā bibliotēkā pārstāvēja 5. klases skolēni Eva Rušeniece un Edžus Lapatjuks. Martā Jersikas pamatskolā sākām organizēt aktivitāšu ciklu “Aizraujošā grāmatu pasaule” – tiek lasīta grāmata, apspriesta un veidots kāds vizuāls darbs. Šīs nodarbības notika katru nedēļu citai klasei un ,atsaucoties uz bērnu pieprasījumu, turpinājās līdz pat maija beigām.

Aprīlī bērni aktīvi atsaucās arī uz zīmējumu konkursu “Manas sapņu bites”. Bērnu darbi bija apskatāmi 24. maijā “Bišu un medus svētku” pasākumā Jersikas pagastā, jūnijā Rīta bibliotēkā bija šo zīmējumu izstāde.

Pirms Māmiņdienas Jersikas pamatskolas 1-4. klasēm radošajās darbnīcās tapa krāšņi un sirsnīgi apsveikumi mīļajām māmiņām un vecmāmiņām.

16.09. bibliotēkā viesojās Jersikas pamatskolas 1.klases bērni, iepazīnās ar tās darbu, kārtību un veidoja arī radošu darbiņu.

Septembrī rīkojām nodarbību “Saudzīga izturēšanās pret grāmatu” – kopā pārrunājām šo tēmu, veidojām grāmatzīmi, kurā katrs ierakstīja sev motivējošu saukli saistībā ar grāmatu.

Oktobrī 3. klase lasīja BJVŽ 2025 grāmatu “Ceļotājs čemodāns”, pārrunāja to, pildīja interesantus uzdevumus un aplūkoja dažādus čemodānus, ko bija sarūpējušas bibliotekāres.

2.klasei bija nodarbība par tēmu “Mūsu valoda – mūsu bagātība”, tika spēlētas dažādas burtu un vārdu spēles, minētas mīklas un tapa arī radoši darbi.

Visaizraujošākā šajā gadā izradījās “Spoku stāstu” nedēļa – pieprasījuma dēļ tā ieilga 2 nedēļu garumā. Bibliotēka tika noformēta atbilstoši nosaukumam – gan zirnekli, gan spoki, skelets(no mācību klases), zirnekļu tīkli, spoguļi un sveces. Stundas laikā skolēni klausījās spoku stāstus ar aizsietām acīm, jo bijām parūpējušās arī par audiovizuālajiem efektiem. Šīs nodarbības bija arī ar domu – kā mēs pasauli jūtam, ja neredzam.

Novembrī sadarbībā mums tapa Novēlējumu koks, bērni uz lapām rakstīja savu vēlējumu Latvijai un piesprauda pie šī koka.

Decembrī lasīšanas nodarbībās “Pati skaistākā eglīte” bērnu klausījās stāstus, pārrunāja dzirdēto un veidoja katrs savu eglīti.

Sadarbība ar izglītības iestādēm

Ļoti svarīga ir skolotāju un bibliotekāru sadarbība izglītības pārmaiņu procesā. Rīta bibliotēkas apkalpojamajā mikrorajonā atrodas viena skola – Jersikas pamatskola, ar ko bibliotēka sadarbojas visvairāk.

Visciešākā sadarbība publiskajām bibliotēkām un skolotājiem ir organizējot lasīšanas veicināšanas aktivitātes, jo visas puses ir ieinteresētas, lai bērniem būtu laba lasītprasme. Skolotāju un bibliotekāru sadarbības rezultātā paaugstinās skolēnu rakstpratības, lasīšanas, mācīšanās, problēmu risināšanas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Jebkura veiksmīga darba pamatā ir sadarbība. Sadarbība starp iestādēm, atsevišķiem cilvēkiem, palīdz sasniegt izvirzītos mērķus un uzdevumus, sniedz gandarījuma sajūtu, ka darbs, ko darām, kādam ir vajadzīgs. Mūsu pagastā ir izveidojies (īpaši pēdējos gados) ļoti labs sadarbības tīkls bērnu un skolēnu apkalpošanā. Tikai kopā ar Jersikas pamatskolas skolotājām, īpaši sākumskolas skolotājām M. Ondzuli, L. Ķiploku, L. Lukjansku, I. Čivču, latviešu valodas un literatūra skolotāju A. Grigorjevu, vēstures skolotāju A. Greidāni, skolēniem, pagastu apvienību, mēs varam realizēt visus iepļānotos pasākumus un projektus. Nosauktās skolotājas palīdz bērniem aizpildīt BJVŽ anketas, mudina skolēnus lasīt grāmatas, piedalās lasītveicināšanas pasākumos. Mūsu sadarbības partneris ir arī LNCB, īpaši Bērnu nodaļa.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Šobrīd lielākā problēma bērnu un jauniešu vidū ir lasītprasmes dažādie līmeņi, grūtības koncentrēties, noturēt uzmanību. Vairāk jāiesaistās lasīšanas veicināšanas programmās, jāorganizē interesanti pasākumi, kas mudina lasīt un pievērst uzmanību grāmatai kā izzīņus un izglītošanās avotam. Neapšaubāmi nepieciešama gan skolotāju, gan vecāku aktīva līdzdalība.

Aktuālākās problēmas pārskata periodā:

- lasītprasmes dažādie līmeņi;
- lasīšanu daudzi bērni un jaunieši uzskata par garlaicīgu nodarbi;
- motivācijas trūkums un lasīšanas uzmanības nenoturība – bailes no biežām grāmatām, gribas informāciju tūlīt un tagad.

Sarežģīti ir piesaistīt pusaudžus, lasīšana šajā vecumā ir retums, jo ir citas intereses. Apmeklēt bibliotēku un tās pasākumus, nešķiet interesanti, tāpēc bibliotekāriem ir jābūt ļoti zinošiem un radošiem, bibliotēkai ir jābūt ar savu šarmu un tehnoloģiskajiem risinājumiem, lai spētu pie sevis uzņemt jauniešus.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Pārskata perioda prioritāte bija lasītāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību, tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs, kā arī jaunu materiālu sistematizēšana.

Pārskata perioda prioritātes bija:

- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību;
- novadpētniecības tematisko mapju regulāra papildināšana ar materiāliem;
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Bibliotēkas galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar Jersikas vēsturi, kā arī ar ievērojamu novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu un apkopošanu. Novadpētniecības darba mērķis ir izzināt, apkopot, saglabāt un popularizēt dokumentus par dzimto pagastu un tā ļaudīm, sākot no 12. gadsimta beigu un 13. gadsimta sākuma, kad pirmo reizi minēts Jersikas vārds. Par Jersikas vēsturi, kultūras dzīvi, svarīgākajiem notikumiem un ievērojamām personām.

Darba virzieni 2025. gadā:

- bibliotēkas novadpētniecības krājuma veidošana;
- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību;
- materiālu par Jersikas pagastu vākšana, apkopošana, sistematizēšana;
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs;
- sadarbības iespējas ar Jersikas pagasta iedzīvotājiem;
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Novadpētniecības krājums

Komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Jaunākie novadpētniecības materiāli par notiekošo Jersikas pagastā pārsvarā tiek iegūti no Līvānu novada informatīvā izdevuma “Līvānu Novada Vēstis”, reģionālā laikraksta “Latgales Laiks”, “Vietējās Latgales avīzes”, Lursoft Laikrakstu bibliotēkas *News*,

retāk no republikāniskajiem laikrakstiem, grāmatām, novadnieku dāvinājumiem, kā arī pateicoties Jersikas pagasta iedzīvotāju atsaucībai un līdzdalībai.

Rīta bibliotēkas novadpētniecības materiāli – grāmatas par novadu un novadniekiem, periodiskie izdevumi, npublicēti materiāli, rokraksti, fotogrāfijas, mutvārdu liecības, tematiskās mapes, izdrukas un kopijas no elektroniskajiem resursiem, kopijas no periodiskajiem izdevumiem.

Krājuma organizācija un glabāšana

Novadpētniecības materiāli sakārtoti pa tematiem un salikti 9 dažādās mapēs, kā arī visi materiālu apraksti ievadīti Līvānu novada e-katalogā, kur tie atrodami zem burta B. 2022. gadā tika reorganizēta Jersikas bibliotēka, un visi novadpētniecības materiāli un mapes tagad glabājas un ir pieejami Rīta bibliotēkā zem burta A.

Informācijas resursi apmeklētājiem par novadpētniecību pieejami arī elektroniski Līvānu novada novadpētniecības bāzē.

Rīta bibliotēkā lietotājiem pieejamas šādas novadpētniecības materiālu mapes:

- “Senā Jersika” A,B-1
- “Jersikas pamatskola” A, B-2
- “Jersikas pagasta vēsture” A, B-2
- “Jersikas kultūrvide” A, B-3; Bibliotēka A, B-3(1.); Mūzikas un deju kolektīvi A, B-3(2.), Sports A, B-3(3.)
- “Jersikas sabiedrība” A, B-4
- “Novadnieki” A, B-5
- “Jersikas pagasta vēsture” A,B-6
- “Reliģija” A, B-7
- “Jersikas pašdarbības kolektīvi 1970.-1980.g.”

Tāpat izveidotas 5 mapes, kurās glabājas avīze “Līvānu Novada Vēstis”, mape tiek papildināta katru mēnesi ar jaunu avīzes eksemplāru. Viena mape iekārtota “Jersikas ziņām”, kas sakrātas no tālā 1995. gada līdz pastāvēšanas beigām – 2008. gadam.

Novadpētniecības materiālu apkopošanā un uzziņu darbā tiek izmantota LNB Analītikas datubāze, Lursoft Laikrakstu bibliotēka www.news.lv, kā arī LNB Digitālā bibliotēka.

Novadpētniecības materiāli tiek uzglabāti bibliotēkas telpās, sistematizētās dokumentu mapēs, kas sakārtotas hronoloģiskā secībā, kā arī izlikti plauktos bibliotēkas lietotāju apskatei.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata periodā šajā jomā bibliotēkā nav strādāts.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Turpinām savākto materiālu sistematizāciju, jo nāk klāt arvien jauni notikumi. 2025.g. papildinājām materiālus, par mūsu Jersikas pamatskolu kā Ekoskolu, par Jersikas skolēnu sasniegumiem mācību olimpiādēs, konkursos, sportā, mūzikā, dejās u.c., par pagasta ceļu un citiem labiekārtošanas darbiem, par senioru kora "Jersika", par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu, par pagasta novadniekiem u.c.

Izmantojums

Par novadpētniecības materiāliem vairāk interesējas privātpersonas. Novadpētniecības krājums un datu bāzes galvenokārt tiek izmantotas uzziņu sniegšanai, kā arī izstāžu organizēšanā. No krājuma satura kvalitātes un daudzveidības ir atkarīgs tas, cik pilnvērtīgi tiek nodrošinātas dažādu mērķgrupu intereses un vajadzības. Nepieciešamības gadījumā tiek izmantoti kopēšanas un skenēšanas pakalpojumi.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Pārskata periodā novadpētniecības izstādes tika veidotas un izvietotas gan bibliotēkā, gan Jersikas TN foajē.

Sadarbība novadpētniecības jomā

Ikviens darbinieka aktivitāte, attieksme, radošums ir noteicošais faktors bibliotēkas veiksmīgai darbībai. Veiksmes atslēga ir arī saskanīgs komandas darbs, sadarbība ar, Jersikas Tautas namu, Jersikas pašvaldības darbiniekiem, Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem, Jersikas novadniekiem un bibliotēkas apmeklētājiem, Līvānu NCB kolēģiem. Jersikas pagasts iedzīvotāja Līga Eiduka uzsākusi materiālu vākšanu par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu un tās priesteriem, Jersikas pagasta iedzīvotājiem. piedaloties konkursos un projektos. Laba sadarbība novadpētniecības jomā ir ar Jersikas pamatskolu, kurā ir telpas nelielam muzejam, kuram materiālus ir apkopojusi pensionēta skolotāja Maija Nārune. Muzejā atrodas materiāli un vēstures liecības, kas nav bibliotēkā. Rīta bibliotēkas lietotājiem vienmēr ir iespēja apmeklēt muzeju un pieprasīt vajadzīgo dokumentu.

Informācija par Līvānu novadu un Jersikas pagastu bibliotēkā atrodas atsevišķā plauktiņā blakus novadpētniecības materiāliem.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības:

- pamaz informācijas periodikas izdevumos par Jersikas pagastu un tā ļaudīm;

- novadpētniecība ir ļoti specifiska joma, kam ir samērā mazs interesentu loks, taču tie, kurus tā interesē, ir savas lietas entuziasti;
- ieinteresēt un piesaistīt pēc iespējas vairāk novadnieku un pagasta iedzīvotāju novadpētniecības materiālu vākšanā.

9. Projekti

2025. gadā Rīta bibliotēka joprojām iesaistās Lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Dalība žūrijā veicina lasīšanu, kolekcijā iekļautas labākās bērnu grāmatas. Projektā iesaistīta Jersikas pamatskola.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Pats bibliotekārs ir galvenais bibliotēkas tēla veidotājs, gan praktiski, gan profesionāli darbojoties.

Regulāri tiek atjaunota un papildināta lietotājiem svarīga informācija bibliotēkas stendā un pārvietojamajā stendā, kā arī bibliotēkas Facebook kontā. Šeit bibliotēkas apmeklētāji var iepazīties ar ikmēneša aktualitātēm – izstādēm, pasākumiem, konkursiem, aplūkot informāciju par jaunākajām grāmatām, maksas pakalpojumiem, bibliotēkā pieejamajām datubāzēm un noderīgām mājas lapām. Informācija par pasākumiem bibliotēkā aplūkojama arī Jersikas pagasta pārvaldē un Jersikas pamatskolā.

Par lielākajiem pasākumiem vai notikumiem informācija ir pieejama afišu veidā pie bibliotēkas ēkas, pie Jersikas veikala, pagastā, Jersikas pamatskolā, sociālajos tīklos un informatīvajā izdevumā “Līvānu Novada Vēstis” (katru mēnesi sniedzam informāciju par plānotajiem pasākumiem).

Tāpat notiek mutiska bibliotēkas lietotāju informēšana par piedāvātajiem pakalpojumiem, lietotāji tiek personiski aicināti uz pasākumiem, izgatavojot ielūgumus vai skrejlapīņas.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

Bibliotēkas tīmekļa vietne

Informācija par Rīta bibliotēku, tās atrašanās vietu, darba laiku, pakalpojumiem un aktualitātēm pieejama LNCB mājas lapā www.livanub.lv

Sociālo rīku saturvienību skaits

	Saturvienību skaits
	2025
Facebook	38964

Sociālie tīkli

Bibliotēkai izveidots profils www.facebook.com Šeit tiek ievietota jaunākā informācija par aktuāliem bibliotēkas piedāvājumiem, grāmatu jaunumi, plānotie pasākumi, vizuālais materiāls no notikušajiem pasākumiem.

Citas tīmekļa vietnes

Visa nepieciešamā informācija par Rīta bibliotēku ir pieejama Līvānu novada mājas lapās:

www.livani.lv, LNCB mājas lapā www.livanub.lv un Latvijas Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv, kā arī www.kulturaskarte.lv.

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Literatūras un tematisko izstāžu organizēšana ir viena no bibliotēkas tradicionālajām darba formām. 2025. gadā bibliotēkā tika izlikta 62 izstādes (tematiskās, literatūras izstādes, radošo darbu un kolekciju izstādes) un 28 tematiskie pasākumi. “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025” (grāmatu ekspertu apbalvošana);

- Ievas Stikānes gleznu izstāde
- LNCB darbinieces Tatjanas Pavlovas kolecionēto tējkannu izstāde “Tējkannu esejas”;
- Grāmatu izstāde “Sievietes tēls grāmatu vāku dizainos”;
- Ilgas Driksnes rokdarbu izstāde “...kas sākums ir no vidus”;
- “No vecmāmiņas plaukta” – Svetlanas Sparānes kolecionēto veco grāmatu izstāde;
- “Manas sapņu bites” – Jersikas pamatskolas bērnu zīmējumu izstāde;
- “Porcelāna skartā” – Ilgas Driksnes kolecionēto trauku izstāde;
- Pasaules fotogrāfijas dienai veltīta izstāde – vietējo fotogrāfu amatieru darbi;
- Evitas Jagžas izstāde “Vasara gleznās”;
- “Bibliotēkas ceļš cauri gadiem” – novadpētniecības materiālu izstāde;
- “Pūcišu salidojums Jersikā” – Maldas Rācenes kolekcija;

- “Dzīvnieki un ķiņķēziņi” – Janas Ošlapas tamborētie darbi.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Joprojām aktuāla problēma ir tā, ka daudzi seniori neabonē vietējos laikrakstus un neizmanto internetu, tādējādi informācija par bibliotēkas darbību līdz viņiem nenonāk.

Kā visefektīvākais informācijas nodošanas veids joprojām ir “lasītājs - lasītājam”. Vienmēr, ja informējam mutiski vai padalot bukletus, vai info lapiņas, piekodinām, lai šo informāciju nodod tālāk kaimiņiem, jo laukos ir šī privilēģija, kur viens otru pazīst, zina un apciemo.

2025. gadā informāciju par pasākumiem un izstādēm, jaunajām grāmatām un citām aktualitātēm ievietoju profilā *Facebook*.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

2025. gadā bibliotēkai bija ļoti laba sadarbība ar:

- Līvānu novada pagastu apvienību, pagasta darbiniekiem saimnieciskajos un ikdienas jautājumos;
- Jersikas pamatskolu, piedaloties “Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijā 2025” (grāmatu nogādāšana uz skolu, anketu aizpildīšana, apbalvošana); piedaloties “Nacionālajā skaļajā lasīšanā”; radošajās darbnīcās; informatīvajās stundās par datubāzēm;
- LNCB rīkoto semināru apmeklējumos (attālināti), koordinējot krājuma komplektēšanu, pārraugot krājuma inventarizācijas; sniedzot konsultatīvu un metodisku palīdzību, iesniedzot ikmēneša un gada plānus, uzskaites aktus, norakstīšanas aktus u.c.;
- LNCB Bērnu nodaļu, konsultējoties par “Bērnu žūrijas” un “Skaļās lasīšanas” aktivitātēm;
- Jersikas Tautas namu – dažādu svētku telpu rotāšanā, kopīgos pasākumos;
- Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem grāmatu piegādē un pasākumu rīkošanā;
- Jersikas pagasta iedzīvotājiem, popularizējot viņu veikumu radošajā jomā;

- Rudzātu, Rožupes, Sutru un Jaunsilavu bibliotēku vadītājiem zināšanu, pieredzes apmaiņā, darba jautājumu risināšanā un grāmatu apmaiņā;
- pagasta novadniekiem, vācot materiālus bibliotēkas novadpētniecībai.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Pārskata periodā sadarbība nav notikusi.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība pārskata periodā nav veikta.

LNCB Rīta bibliotēkas vadītāja Meldra Vilcāne

Nr. 1

Pielikums

Abonētās preses apskats 2025

Ievas Padomu Avīze

Praktiskais Latvietis

Mans Dārzs
Ieva
Ievas Stāsti
Ievas Veselība
Ievas Virtuve
Mājas Viesis
Privātā Dzīve
100 labi padomi
Una
Santa
Lauku Māja
Patiesā Dzīve

Nr. 2

Pielikums

Fotogrāfijas no bibliotēkas izstādēm un pasākumiem

Jauno grāmatu dienas

Tatjanas Pavlovas kolecionēto tējkannu izstāde

“Spoku stāsti”

“Pati skaistākā eglīte”

Jersikas pamatskolas 2.klases viesošanās bibliotēkā

Skalā lasīšana 2025

